

Utrecht, 27 mei 2022

Hierbij mijn mening allereerst in mijn hoedanigheid als jurist en tweedens als jager n.a.v. Uw voornemen als Minister om de jacht op het haas en het konijn niet te openen.

Ik zal mij daarbij beperken tot het haas, aangezien ik vier jachtvelden in de provincie Utrecht beheer waar wel hazen voorkomen maar geen konijnen. In een vijfde jachtveld zaten veel konijnen, maar heeft de eigenaar/ beheerder Staatsbosbeheer de jacht verboden, "tenzij" (schade). Daar zit dan ook nu inmiddels geen konijn meer en heeft niemand meer belang bij een goede konijnenstand. Vossen en katten en kraaien en recreanten hebben er bovendien vrij spel, zoals in zoveel zgn. natuureservaten. Qua fauna langzamerhand te vergelijken met de Sahara. Iets wat nu ook dreigt te gebeuren met het niet openen van de jacht op de hazen. Dit is louter theoretisch aangekondigd als tijdelijk net zoals destijds het roemruchte "tijdelijke" Kwartje van Kok, dat inmiddels ook eeuwigheidsgehalte heeft verkregen. Wat U en de goedbedoelende zgn natuurbeschermer zich klaarblijkelijk tot nu toe onvoldoende realiseert is dat dezelfde Sahara ons allen ook staat te wachten in het Nederlandse "Groene Boerenland" van de Grote Braakman in Zeeuws Vlaanderen via de Holland/Utrechtse Veenpolders tot de Groningse kwelders, als we daar nu en de komende jaren het heilloze pad op gaan van een verbod op de hazenjacht en, als min of meer aangekondigd, van een verbod op de jacht op de fazant, de eend etc., daartoe aangezet door meestentijds eveneens goedwillende, maar iedere praktijkkennis missende organisaties en actievoerders. U vernietigt dan de enige praktische bescherming van deze soorten, die U en ons jagers zo ter harte gaan en en passant eveneens van de gehele overige fauna. Ook de weidevogels en de zangvogels raken n.l. hun beschermheren en -dames kwijt. Echt helemaal niemand doet dan meer iets aan die kraaien die van een lijsternest, of een Kievitsnest de eieren plunderen, die de moerhaas afleiden en achter haar rug het jong de ogen uitpikken, die een groep eendenpullen stuk voor stuk uit een sloot vissen, of aan de verwilderde kat, die de jonge fazantentomen uitmoordt. Om over de uit de hand gelopen vossenstand maar niet te spreken, die van stokbrood tot oude leren schoen alles eten wat zij tegenkomen en van hun gading achten. Als duo heb ik ze achter een volwassen haas rennend voor mijn auto de weg zien oversteken. Mevrouw, ik heb het allemaal zelf gezien en er zo veel mogelijk iets aan gedaan. Ook aan boeren gevraagd of zij svp hun honden en huiskatten op het erf wilden houden, stropers dringend en niet vriendelijk verzocht naar huis te gaan. Wanneer U de jager de jacht en de zorg ontnemt voor de hem resterende vijf kleinwildsoorten, vernietigt U zelf daarmee op ongeëvenaarde wijze de stand van haas en fazant en eend etc. in Nederland. U denkt wellicht daar goed mee te doen, maar bereikt juist het tegenovergestelde. De dierenbescherming en de T.B.O.'s, idem dito, maar zij beperken zich er toe om Gods water over Gods land te laten lopen, zijn in feite niet echt geïnteresseerd en zien niet eens wat er gebeurt, en net als de vogelaar, doen er niets aan en kunnen er niets aan doen, als zij het wel zien en ook de boer kan zonder hulp van de jager hoogstens net als zijn koe alleen nog maar boe roepen. Hoe vaak worden wij jagers er niet bij geroepen om te voorkomen dat er weer een nest uitgemeurd wordt, of iets soortgelijks plaats vindt. Nederland is echt een tuintje dat verzorgd en beheerd moet worden, wilt U wat overhouden. Ga s.v.p. dit heilloze pad van de salami tactiek in hemelsnaam niet op, neem dat niet voor Uw historische verantwoordelijkheid en trek het vloerkleed niet uit onder de fauna van het nog steeds fraaie Nederlandse platteland. Dat is ook helemaal niet nodig. Er zijn, zoals U hieronder in punt 5 kunt lezen aanzienlijk minder grove maatregelen mogelijk dan het pad, dat U thans in dreigt te slaan, een oplossing, waarmee alle betrokken partijen vrede zouden moeten en kunnen hebben. Écht maatwerk!

Wat betreft Uw voornemen moet mij als jurist echt van het hart dat ik in al die honderden procedures, die ik in mijn leven gevoerd heb, zelden zo'n zwakke en m.i. in feite niet te verdedigen

zaak heb meegemaakt als het onderhavig voornemen om de jacht op het haas “tijdelijk” te sluiten., c.q. niet te openen. Kennelijk heeft men onvoldoende tijd gehad om de materie te doorgronden en een en ander voldoende voor te bereiden, terwijl het toch een keerpunt en uniek gebeuren is in de geschiedenis en een eind dreigt te maken aan eeuwen jachtcultuur. Ik moge hieronder genummerd en geargumenteed vermelden hoe onjuist en onrechtmatig deze sluiting zou zijn, daar iedere grondslag en correcte onderbouwing hieraan ontbreekt. Een rechter maakt hier echt gehakt van. Laat het s.v.p. in ons aller belang niet zover komen. Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald!

1/ De betreffende Sovon hazentellingen, de basis van dit Ministeriële voornemen (tezamen met een gevolgde n.b. irreguliere beoordelingsmethode) zijn slechts bijvangst van vogeltellers, al dan niet studerend, die druk met iets anders bezig waren, n.l. vogels tellen en/of naar hun vriendin te kijken en toevallig en passant een haas “scoorden”. Geen vakmensen op dat gebied dus en weinig wetenschappelijk. Voor een door de wol geleverde deskundige jager is het al moeilijk genoeg om een haas in het leger te zien liggen. Een leek ziet hem – niet overdreven- nog niet als hij er over struikelt. Het is een algemeen bekend feit dat hazen en vele andere zoogdieren, zelfs reeën moeilijk te tellen zijn. Er is in Denemarken reeds in 1948 in Kalø door het Deens Staatsinstituut voor Wildonderzoek wetenschappelijk vastgesteld dat zelfs met de beste jaarlijkse tellingen slechts ongeveer 30% van de werkelijke stand der reeën gedurende jaren geteld was en wordt. En reeën zijn toch beduidend groter dan hazen.

2/ De moderne warmtetellingen, die bij het haas, dat bovendien vrijwel een nachtdier is, door jagers worden gebruikt, geven een goed/beter, misschien zelfs het enige echt goede beeld van een populatie. En daar draait het toch om? Ondanks dat zulks door de jagers werd voorgesteld werd juist dit door de onderzoekers niet opgepikt, niet eens beantwoord. Men oordeelde kennelijk liever van achter het bureau. In dit geval erg merkwaardig en behoorlijk onwetenschappelijk.

3/ Hazentellingen door jagers, zijn geen bijvangsttellingen en geschieden daarentegen wel door vaklieden, die al sedert jaar en dag ter plaatse de jacht hebben en hun veld en pappenheimers kennen. De tellingen, waarin in de praktijk honderdduizenden werkuren per jaar steken per provincie, worden al sinds jaar en dag geaccepteerd door de F.B.E.’s en de Provincies, die immers n.b. speciaal zijn aangewezen om de wildstand te monitoren. En nu zouden deze tellingen en instanties opeens niet meer deugen? Is dit een wetenschappelijk onderzoek om deze resultaten er totaal niet bij te betrekken?

4/ Er worden willekeurige, kennelijk goed uitkomende dataset’s, tellingen en referentie jaren gehanteerd. O.a. het referentiejaar 1950, toen onze Minister zelf zelfs nog niet eens geboren was. Vlak na de Tweede Wereldoorlog, toen de meeste vogeltellers ook nog door de ooievaar gebracht moesten worden. En na welk jaar er een zeven miljoen inwoners bij zijn gekomen en het landbouwareaal met ongeveer een kwart is teruggelopen. Twee “bagatellen” waarmee men evenmin rekening houdt. Bovendien aldus de Heer Ellerkamp in een artikel merkte de Zoogdierverseniging een paar jaar geleden nog op dat er geen verspreidings- en aantalontwikkelingen van voor 1960 waren. En nu opeens wel? Ook hanteert men een obscure hazentelling van uiterst bescheiden omvang uit de zestiger jaren, die vanwege zijn bescheiden omvang nooit gepubliceerd is. (aldus o.a. Sim Broekhuizen) Vervolgens wordt het referentie jaar 1997 gekozen, een piekjaar voor de hazenstand, terwijl de betreffende onderzoeksgegevens vanaf 1994 bestaan. En wat vind U van het volgende? De Zoogdierverseniging zegt in 2018 nog dat de afname van de populatie was afgebogen naar een herstel en dat er een stabiele populatie was. Hoe is dat te rijmen? En dat dient allemaal als wetenschappelijk onderzoek te gelden? Het lijkt allemaal meer op dat het doel de middelen heiligt en de jagers, als het niet linksom dan maar rechtsom in het pak gestoken moeten worden.

5/ In mijn jachtvelden in het Westen van Utrecht is nog nooit een vogelteller geweest. Evenmin in dat van mijn vrienden en kennissen in de provincie Utrecht. Hebben ze daar in Wageningen en bij Sovon tegenwoordig opeens soms een glazen bol of gaan ze daar uiterst selectief te werk? Over het algemeen “barst” het bovendien van de hazen o.a. in Utrecht West. Halve Provincie sowieso niet bekeken, maar wel jacht in hele provincie sluiten? De minister wil maatwerk leveren, zo lees ik. Dat houdt toch niet in dat je dan de jacht op het haas wil sluiten in een provincie waar minstens de helft overloopt van de hazen. Wat een ridicuul verhaal als het niet zo schandalig was. Dat Wageningen, althans die afdeling kunnen ze van mij ook sluiten. Laat ze alsjeblieft hun collegeld terug laten halen en zich verder nergens mee bemoeien. Ik vertelde het telefonisch onze loonwerker, toen hij op de tractor zat om gras te maaien. Hij antwoordde twee keer. Het eerste was “Er lopen hier op dit ene stuk al negen hazen voor me uit”. Het tweede antwoord ging over bepaalde politieke partijen in den Haag, die op het platteland niet zo gunstig liggen en zal ik beter niet herhalen. Als de Minister werkelijk maatwerk wil leveren, dan zou zij deze flauwekul een halt toe moeten roepen en - nou komt het! - net zo als bij de reeën een systeem moeten invoeren, zoals dat bij de reeën sedert jaar en dag probleemloos gebruikt wordt. D.w.z. echt maatwerk en dus tellingen per veld en daarop per veld gebaseerd het aantal afschotvergunningen, of geen afschotvergunningen. Zit er geen haas? Dan geen vergunning! Dát is maatwerk! Hier kunnen wij veel leren van Midden Europa en Frankrijk waar dit al toegepast wordt.

6/ Wageningen hanteert een nieuwe juridische niet van toepassing zijnde en ongebruikelijke telmethode. Volgens de huidige gangbare internationale telmethode zijn de resultaten n.b. onjuist en kwamen haas en konijn niet op de rode lijst. Dit heeft met wetenschap niets, maar dan ook niets meer te maken. Men hanteert een andere maatstaf dan de wet. Plat gezegd dit is verneukerij.

7/ Het gaat er ook niet om of er in de huidige tijd een negatieve trend in een jachtveld is, daar is de Overheid totaal niet aan gebonden, zoals vaak ten onrechte wordt verondersteld, en ook niet of we ooit weer terug kunnen en moeten naar de stand in 1900 of in 1800, maar of de soort levensvatbaar is en dit zal blijven. Dát betekent de zgn. gunstige staat van in stand houding. Lees er ook het Smientenuitspraak maar op na van de Afdeling Rechtspraak van de Raad van State van vorig jaar. Alleen al daarmee ontvalt de basis aan het voornemen de jacht niet te openen. Dit voornemen is blijkens deze uitspraak gebaseerd op een verkeerd uitgangspunt.

8/ Met alle waardering en respect, maar hoe denkt de Minister zelf dat het juridisch mogelijk is om de jacht niet te openen, terwijl het communis opinie is bij FBE's, Provincies en bij het Ministerie zelf dat de jacht geen drukkende factor is m.b.t. de stand en dat “de rapporten die er nu liggen incompleet zijn en onvoldoende onderbouwd”. Als zij hiermee bij de rechter komt, laat die hier toch niets van over? De jacht is bovendien een en vrijwel de enige positief uitwerkende factor. Al is het mogelijk uit puur eigen belang. Wie beschermt echter behalve het jachtwild de weidevogels en de zangvogels en ga maar verder? In Duitsland gebruikt men voor de jacht de uitdrukking hegen und pflegen. Dat zegt heel veel. En wat doen wij in Nederland? Wij verbieden de jacht op de vos met het broedseizoen in aantocht. Wij verbieden het afschieten van verwilderde katten. Er zijn er n.b. volgens de Universiteit in Tilburg meer dan een miljoen, alleen al goed, al dan niet met hun tamme collega's voor een 200 miljoen slachtoffers aan vogels en zoogdieren per jaar. Voorts maakt men kraaienvangkooien vrijwel onmogelijk! Gooi nou svp niet de enige positieve kaart in het spel er uit. Wie anders moet na wetswijziging de vossen weer kort houden en conform de voorschriften de katten blijven vangen, ze laten castreren en ergens uitzetten waar niet zoveel katten zitten? Wie anders moet de kraaien kort houden, de kievit en de grutto, de tureluur, de roerdomp, de eend en de fazant en alle bodembroeders beschermen? Om maar een paar dingen te noemen, waar de jager in het buitengebied voor zorgt.

9/ Voorts zullen andere juristen dan ik U wel wijzen op het Verdrag voor de Rechten van de Mens en de uitholling van de eigendom, de BeNeLux Overeenkomst voor de Jacht, strijd met het algemeen rechtsgevoel, algemene beginselen van behoorlijk bestuur, niet werkelijk plaats gevonden afweging van belangen, gebrek aan proportionaliteit en effectiviteit etc. Ik wens U veel wijsheid en ik houd het ter afsluiting graag bij de woorden van de bioloog Siebenga: het haas is nog altijd een algemeen voorkomende soort, waarvan het verspreidingsgebied als gunstig is te typeren en waarvan de trend de afgelopen jaren negatief is, maar niet dusdanig dat op grond daarvan een jachtverbod noodzaak is.

Hoogachtend,

Mr J.A.F. Boor